

Szerkesztői levél

Kedves Olvasó!

Majdnem pontosan egy évvel ezelőtt jelentette be a WHO az új, gyorsan terjedő koronavírus járványt. Addig a COVID-19 névvel jelölt vírusos megbetegedés alig több mint 2 hónapja volt ismert a világon. Az akkor írt szerkesztőségi levelemben (NPH, 2020. március XXII. évf. 1. sz.) a korai információkat, véleményeket próbáltam összefoglalni a járványról. Láttuk, érzékeltek, olvastuk, hogy jön, de még nem éreztük teljes hatását mindennapi életünkben. Azóta számos hazai és nemzetközi szervezet napi 24 órában értékeli a járványt, és mindenkit aggaszt terjedése, súlyossága. Az emberek többsége rémülten és borzongva nézi a történeteket. Eredendő hibának tartják ma a tudósok, hogy a COVID-19 pandémia leküzdésére tervezett stratégiát kezdetben az influenza köré épült technikákra építették fel. Ennek oka a történelmi precedens és a vírus bizonyított képessége, hogy ismételt járványokat okozzon.

Érdeemes áttekinteni az eltelt egy évben az új koronavírussal kapcsolatban elhangzott tévedéseket a Medscape idei, március 11-én közölt írása alapján: a járvány kezdetekor tavaly azt mondtuk, nem kell pánikolni, az influenza rosszabb, a vírusnak esélye sincs ellenünk (D. Trump), nincs szükség maszkra, a tünetmentes terjedés ritka, a vírus nem jelent veszélyt a fiatalokra, egészséges és fiatal emberek gyors felépülésre számíthatnak, a vírus nem marad sokáig a levegőben.

Ezzel szemben idén márciusban már tudjuk, hogy a koronavírus rosszabb, mint az influenza, kevés szakember tudta mekkora veszélyt jelent, hónapokig egyetlen ország sem készült fel ellene, nagyon is szükség van a maszkra, akár kettőre is, az új megbetegedések 40-45 százaléka tünetmentesektől származik, fiatal, egészséges egyének is súlyosan betegek lesznek, sőt meg is halnak – például az USA-ban több mint 12 ezer 45 évnél fiatalabb ember halt meg eddig –, a vírus sokáig marad a beltéri, zsúfolt, nem szellőztetett levegőben (tornatermek, zárt klubok, éttermek, kórusok stb.).

Tovább bonyolítja a kérdést az úgynevezett poszt-COVID állapot, melyről még keveset tudunk, de egyre több adat utal arra, hogy még a tünetmentesen zajló vagy könnyű lefolyású esetekben is előfordulhatnak szövődmények hetekkel-hónapokkal később.

Természetesen nem volt minden rossz. Óriási meglepetés és káprázatos eredmény volt a vakcinák fejlesztése, mely soha nem látott gyorsasággal történt a biztonság veszélyeztetése nélkül. Most mindenki abban reménykedik, hogy sikerül a vakcinációval megállítani a járványt, párhuzamosan olyan antivirális készítményeket fejlesztenek, melyek a vírusinváziót megállítják. Nagyszámú klinikai vizsgálatok előzetes adatai szerint az oltottak körében lényegesen alacsonyabb fertőzési sebességet látunk. Egyértelműen kirajzolódik a tanulmányok alapján, hogy a COVID-19 vírusterhelés mennyisége oltás utáni fertőződésben sokkal kisebb, mint a nem oltott fertőzöttekben. A kisebb vírusterhelés tehát sokkal kisebb esélyt jelent a vírus átadására.

Reméljük, hogy a következő fél évben megválaszolhatjuk azt a nagyon fontos kérdést, hogy az oltottak tünetmentesen fertőződnek-e meg – beleértve a vírusmutánsokat is –, és ha igen, akkor továbbadják-e a fertőzést másoknak, vagy képesek az átvitelt akadályozni.

A COVID-19 pandémia arra tanít, hogy az orvostudományban az információ mélysége és áramlása nem mindig lineáris, és sokszor úgy találja meg az utat, ha háromszögbe áll a különböző bizonyítékok között.

A legutóbbi NPH teljes számát a COVID-19 pandémia pszichiátriai vonatkozásainak szenteltük. Jelen számban is közlünk egy pandémiával kapcsolatos vizsgálatot, emellett más érdekes publikációk is olvashatók az addiktológiai kutatás módszertanáról, a társadalmi vereség következtében kifejlődő „kimerülő puffer szindróma” vaszkuláris kalcifikációt okozó teóriájáról és a pszichiátriai terápiás adherencia kialakításában szerepet játszó attitűd vizsgálatáról.

Üdvözlettel,

FALUDI GÁBOR
főszerkesztő